

[Anker Lau.]

klar over, at vi sigter ikke til Brød- eller Smørrationering eller noget i den Retning, men derimod til de Restriktioner, der kan bruges til at forme Erhvervslivet efter Behag, som kan bruges til at skabe eller forstærke en økonomisk Udvikling i den Retning, den højtærede Handelsminister maa forudsættes at ønske.

Jeg ved nok, at alle Handelsministre lige fra Valutacentralens første Dage har forsikret Befolkningen om, at Restriktionerne ikke vilde blive bevaret een Dag længere end nødvendigt. Ulykken er bare den, at Restriktionerne medfører, at der stadig opstaar saakaldt Nødvendighed for flere, og naar man læser „Fremtidens Danmark“, er man i hvert Fald ikke i Tvivl om, at de efter socialdemokratisk Opfattelse altid vil være nødvendige.

Normalt benægter Socialdemokraterne naturligvis, at de har noget Ønske om at monopolisere Erhvervene, og naar Socialiseringskravene rejses, er de altid formet som et Angreb paa Monopolerne og de mere eller mindre monopoliserede Omraader. Man vil befri Befolkningen for Monopolernes Udbytning, siger man. Det er nu ikke saa helt sikkert, at det er det eneste Formaal, og de, der har gjort sig den Ulejlighed at gennemlæse de socialistisk-økonomiske Bøger, som foreligger paa Dansk fra Karl Marx til J. O. Krag, vil have svært ved at tro, at dette er det eneste Formaal. „Fremtidens Danmark“ har nemlig haft en Forgænger, som jeg vil anbefale ærede Medlemmer af det høje Ting at læse. Det er en lille Bog, der hedder „Socialiseringens Veje og Maal“ af Hr. C. L. Skjoldbo. Den er skrevet omkring 1920 og anvendt i socialdemokratiske Studiekredse, saa det er sandsynligt, at de Socialdemokrater, der formede Udviklingen her i Landet i 30'erne og op til i Dag, har hentet deres økonomiske Strategi herfra. Man kan i alt Fald heri finde beskrevet det meste af den Udvikling, man her i Landet var Vidne til i Tiden 1930—40, og alle de Organer, man oprettede i den Tid, findes beskrevet heri. Alt dette kaldes i denne udmærkede Bog: Socialiseringens Veje.

Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg gerne her bringe et Par korte Citater fra denne Bog, som for mig beviser, at vore Restriktioner fra 1932 til Dato har

været brugt til Fremme af forberedende Øvelser til Socialisering. Side 11 staar der i Kapitlet om Socialiseringens økonomiske og historiske Forudsætninger:

„Socialiseringen forudsætter, at den økonomiske og tekniske Udvikling er naaet saa vidt, at den muliggør en centraliseret Ledelse af de Industrier, man vil socialisere. Industrien maa være til en vis Grad fortrøstet, sammensluttet, før den kan socialiseres. Det kapitalistiske System (Frihandelssystemet) maa være saa modent, at det begynder at slaa over i sin egen Modsætning, at Konkurrencen ophører, og det bliver Kartellerne, Ringene eller Trusterne, der dikterer Forbrugerne Priserne. Thi desto stærkere Interesse vil de arbejdende og forbrugende Samfund have i at ophæve en saadan Tilstand, og dermed vil den psykologiske Jordbund for Socialiseringen foreligge.“

Ingen, der kender det mindste til det danske Erhvervsliv før Restriktionernes Indførelse og efter deres Indførelse, kan benægte, at en Udvikling som den i Citatet omtalte paa de fleste Omraader er skabt og paa andre forstærket, netop i Kraft af Valutalov og Prislov. Regeringspartiet maa jo ogsaa have ment, at denne Udvikling var bragt saa langt frem, at man kunde regne med, at den psykologiske Jordbund var til Stede allerede ved Valget i 1945.

Paa Side 54 i Kapitlet om Socialiseringens Iværksættelse staar der:

„Produktionen vil stige ved den Koncentration af Industrien, som maa blive Følgen af Socialiseringen.“

Derefter anbefaler man Stordriften som den mest økonomiske, og det hedder saa:

„Altsaa bør Arbejderne koncentreres i store Bedrifter og eventuelt arbejde i Hold i disse, medens de smaa, uhensigtsmæssige Bedrifter bør nedlægges eller omdannes til andet Brug.“

Her forudsætter man altsaa, at denne Koncentration skal ske efter den egentlige Socialisering. I vore Dage bruger man Varedirektoratet og Prisdirektoratet til at gøre det som Forberedelse til Socialiseringen.

Det er i denne Forbindelse ikke uden Interesse at erindre, at da Prisloven sidste Aar var til Fornyelse, stillede man fra Arbejdernes Erhvervsraads Side Forslag om, at Stordriftens Vilkaar skulde danne Grund-